

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 215

van **LUDWIG VANDENHOVE**

datum: 9 december 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

55-plussers - Problematisch drankgebruik

Uit de Preventiebarometer van Sciensano blijkt dat 10,3 procent van de volwassen Vlamingen een ronduit riskant drankgebruik heeft. Ze drinken per week meer dan 10 standaardglazen alcohol. Maar achter dat gemiddelde schuilen grote verschillen. Zo ligt bijvoorbeeld het problematisch alcoholgebruik het hoogste bij mannen tussen 55 en 74 jaar, namelijk 1 op de 5. Zelfs de groep van 18- tot 24-jarigen, de groep waartoe vele studenten behoren, drinkt minder dan mannen boven de 55 jaar. De cijfers wijzen op een belangrijk cultuurverschil tussen de generaties. Zo is de groep tussen de 55 en 74 jaar opgegroeid met een andere sfeer rond alcohol dan de jongeren van vandaag. In de leeftijd van 25 tot 34 jaar wordt er het minst problematisch gedronken. Opvallend is dat bij elke leeftijdsgroep er veel minder vrouwen problematisch drinkgedrag vertonen dan mannen.

1. Is er een bepaalde evolutie waar te nemen ten opzichte van vroegere bevragingen en/of jaren voor de diverse leeftijdscategorieën? Zo ja, welke?
2. Is de situatie verslechterd ten opzichte van eerdere onderzoeken voor de diverse leeftijdscategorieën?
3. Welke algemene beleidsvoorstellen denkt de minister te nemen op basis van deze cijfers?
4. Welke specifieke beleidsvoorstellen denkt de minister te nemen voor de specifieke groep van 55-plussers?
5. Worden er concrete te behalen doelstellingen geformuleerd voor de groep van 55-plussers tegen een bepaald jaar?

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 215 van 9 december 2022

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. De evoluties die we zagen tussen de Gezondheidsenquête van Sciensano van 2013 en 2018 gaven reeds gelijkaardige tendensen aan als diegene die in de vraagstelling beschreven worden.

Wanneer gekeken wordt naar het *alcoholgebruik gedurende het laatste jaar* bij volwassenen, wordt vastgesteld dat dit significant daalde tussen 2013 en 2018: van 87,6% naar 81,5%. Bij ouderen (65+) is de daling in alcoholgebruik echter kleiner en niet significant: in 2013 dronk 72,8% het laatste jaar alcohol, in 2018 was dat nog altijd 69,6%. Mannen drinken in die leeftijdsgroep vaker dan vrouwen: 80,4% van de mannen 65+ dronk het laatste jaar alcohol, tegenover 60,6% van de vrouwen (2018).

Wat het drinken van *meer dan 10 glazen/week (de alcoholrichtlijn)* betreft zien we dat mannen van 65+ dit drie keer vaker doen dan vrouwen van die leeftijdsgroep. Onder de ouderen zijn er bovendien twee tegengestelde tendensen tussen 2013 en 2018: een lichte, niet significante daling bij de mannen en daartegenover een significante stijging bij de vrouwen. Waar in 2013 nog 5,2% van de oudere vrouwen meer dronk dan de huidige gezondheidsrichtlijn van 10 glazen, was dat aandeel in 2018 gestegen tot 6,9%. Deze stijging is een verontrustend signaal en geeft aan dat er extra aandacht nodig is voor deze leeftijdsgroep. Terwijl mannen meer drinken en daarin lichtjes verbetering lijkt te komen, lijken vrouwen aan een inhaalbeweging bezig door meer te drinken dan vijf jaar eerder.

Volgens de resultaten van Preventiebarometer uit 2022 dronken minder mensen >10 glazen per week dan blijkt uit resultaten van de Nationale Gezondheidsenquête uit 2018 (Preventiebarometer: 10,3%; Gezondheidsenquête: 14,4%) .

Het is tevens belangrijk om mee te nemen dat er ook andere vormen van schadelijk alcoholgebruik zijn dan het meer drinken dan 10 glazen per week. Zo werd het fenomeen binge drinken niet meegenomen in de Preventiebarometer. De nationale Gezondheidsenquête laat zien dat het vooral jongere doelgroepen zijn die aan deze vorm van riskant alcoholgebruik doen.

In de bijlage worden de indicatoren laatstejaarsgebruik, dagelijks gebruik en riskant gebruik (> 10 glazen/week) voor de verschillende leeftijdsgroepen en geslacht weergegeven.

2. Zie het antwoord op vraag 1.
3. Er volgen geen specifieke beleidsvoorstellen voor de leeftijdsgroep mannen tussen 55-74 jaar voor wat betreft alcoholgebruik. Er wordt verder ingezet op het preventief gezondheidsbeleid rond onder andere alcohol bij de realisatie van de gezondheidsdoelstelling "de Vlaming leeft gezonder in 2025". Daarnaast vinden er op

dit moment ook besprekingen plaats om te komen tot een interfederaal alcoholplan in de schoot van de Algemene Cel Drugs. Het is de bedoeling om te komen tot maatregelen die het schadelijk gebruik van alcohol tegengaan in de hele bevolking. Op dit moment worden verschillende belanghebbenden bevraagd over het ontwerp van actieplan 2023-2025. Vanuit Vlaanderen willen we in het plan maatregelen zien die aansluiten bij de aanbevelingen van de WHO: hogere prijzen, meer beperkingen op de beschikbaarheid van alcohol (reclame en leeftijd), betere toegang tot screening, kortdurende interventies en behandeling en betere controle op alcohol in het verkeer

De partnerorganisatie alcohol, drugs, gamen, gokken en psychoactieve medicatie, het Vlaams expertisecentrum voor alcohol en andere drugs (VAD) heeft daarnaast verschillende methodieken en materialen ontwikkeld die gericht zijn op alcoholgebruik bij ouderen, zowel actieve als zorgbehoevende ouderen:

Actieve ouderen

- Ontwikkeling en verdere implementatie van de materialen "ouder worden en alcohol" en 'langer gezond genieten' (folder en affiche)
 - o Naar de 'actieve ouderen' zette VAD in 2015 de campagne "ouder worden en alcohol" op, vooral om het thema bespreekbaar te maken. De campagne en bijhorende materialen blijven relevant en kregen de afgelopen jaren al twee keer een implementatieboost. Sensibilisering, bewustwording en draagvlak creëren rond alcoholgebruik blijft zeer belangrijk, bij de verschillende subgroepen ouderen.
 - o De infosessie 'Ouder worden en alcohol' (2016) wordt geactualiseerd in 2024.
 - o In 2020 ontwikkelde VAD een nieuwe, meer visuele, folder 'Langer gezond Genieten' voor de doelgroep actieve ouderen. Die werd vanaf 2021 geïmplementeerd.
- De implementatie hiervan wordt recurrent opgenomen in de beheersovereenkomst van VAD 2021-2025.

Zorgbehoevende ouderen

- In 2024 wordt nagegaan of op basis van nieuwe literatuur een update nodig is van de in 2019 ontwikkelde visietekst rond alcoholgebruik bij zorgbehoevende ouderen.
- In 2025 wordt een methodiek ontwikkeld rond preventie van alcoholmisbruik bij zorgbehoevende ouderen.
- VAD coacht intermediairs en logo's blijvend bij het implementeren van de bestaande en nieuwe methodieken voor de preventie van alcoholmisbruik bij de doelgroep ouderen.

Bredere methodieken en materialen rond alcohol bij ouderen

- Een alcoholbeleid in het lokale dienstencentrum (2016)
- Visietekst ouderen en alcohol
- Aandacht voor de doelgroep ouderen op de website van de Druglijn, bv <https://www.druglijn.be/tips-en-advies/55>

4. Zie het antwoord op vraag 3
5. Zie het antwoord op vraag 3

BIJLAGEN

1. [Bijlage 1 bij SV 215](#)